

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dęblin za lata 2013 - 2014

Spis treści:

1. Podstawa, cel i zakres opracowania	3
2. Stan środowiska w Dęblinie w latach 2013 - 2014	3
2.1. Powietrze atmosferyczne	3
2.2. Klimat akustyczny	5
2.3. Stan wód rzek	6
3. Stan realizacji działań oraz przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dęblin w latach 2013 - 2014	7
4. Podsumowanie	14

1. Podstawa, cel i zakres opracowania.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 poz. 1232 ze zmianami) burmistrz miasta co 2 lata przedstawia radzie miasta raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. Niniejsze opracowanie dotyczy okresu lat 2013 – 2014, przedstawi zadania realizowane z zakresu ochrony środowiska na terenie Miasta Dęblin we wskazanym okresie, w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dęblin na lata 2010 – 2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014 – 2017”.

Program ten został przyjęty Uchwałą Nr LXXI/443/2010 Rady Miasta Dęblin z dnia 10 listopada 2010. Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, że analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.) oraz ocenie wybranych wskaźników.

W Programie Ochrony Środowiska sformułowano, w poszczególnych dziedzinach środowiska, cele, priorytety, zadania i harmonogram ich realizacji w perspektywie lat 2013 - 2017 oraz orientacyjne koszty i źródła finansowania.

Do przygotowania Raportu wykorzystano informacje:

- własne Urzędu,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie,
- Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie,
- Administratorów Wspólnot Mieszkaniowych oraz Spółdzielni Mieszkaniowych,
- firmy LUBREM Sp. j. K. Dębski, J. Klepacki z siedzibą w Lublinie.

2. Stan środowiska w Dęblinie w latach 2013 - 2014.

2.1. Powietrze atmosferyczne.

Przedstawiając stan powietrza na terenie miasta w okresie sprawozdawczym należy zaznaczyć, że w Dęblinie, jak również w powiecie ryckim brak jest zakładów przemysłowych będących źródłem emisji zanieczyszczeń (emisji punktowej). W okresie tym w Dęblinie nie były prowadzone stałe pomiary substancji szkodliwych w powietrzu, ze względu na brak stałego punktu pomiarowego zlokalizowanego w naszym mieście. Najbliższe punkty pomiaru znajdują się w Puławach przy ul. Lubelskiej i Skowieszyńskiej.

Zgodnie z raportem o stanie środowiska 2013, opracowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie wynika, iż województwo lubelskie charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem w rozmieszczeniu źródeł punktowych emisji. Pod względem ilości uwolnionych zanieczyszczeń do powietrza w roku 2013 na czołowych miejscach znalazły się: powiat puławski - 1 663 512,4 Mg (35,0%) i powiat chełmski - 1 329 914,9 Mg (28,0%) emisji, natomiast powiat janowski - 1 056,8 Mg (0,02%) znalazł się na ostatnim miejscu.

Wśród zakładów, które wprowadziły do powietrza największą ilość zanieczyszczeń, pierwsze miejsce zajęły Zakłady Azotowe "PUŁAWY" S.A. w Puławach – 1 663 221,8 Mg (35,0%). W 2013 roku na terenie województwa lubelskiego na 12 stacjach pomiarowych

należących do WIOŚ w Lublinie, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Roztoczańskiego Parku Narodowego dokonano pomiarów zawartości substancji szkodliwych w powietrzu. Pomiary te stanowiły podstawę sporządzenia oceny jakości powietrza w województwie lubelskim w ocenianym roku.

Oceną objęto następujące substancje: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ołów, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM10 i PM2,5, arsen, kadm, nikiel i benzo/a/piren ze względu na ochronę zdrowia, oraz dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon ze względu na ochronę roślin. Ocenę jakości powietrza wykonano w strefach, którymi w województwie lubelskim są: Aglomeracja Lubelska i strefa lubelska (obszar województwa poza aglomeracją) dla kryterium ochrony zdrowia oraz strefa lubelska dla kryterium ochrony roślin.

Na obszarach obu stref stężenia zanieczyszczeń: benzenu, dwutlenku siarki, dwutlenku i tlenków azotu, tlenku węgla, pyłu PM2,5, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo/a/pirenu dotrzymywały norm jakości. Przekroczenia dotyczyły pyłu PM10 oraz poziomu celu długoterminowego ozonu. Stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 określonego dla stężeń 24-godzinnych w strefie lubelskiej oraz Aglomeracji Lubelskiej.

W strefie lubelskiej na stanowisku w Puławach liczba dni o stężeniach wyższych od 50 µg/m³ wynosiła 61, w Zamościu: 45, w Kraśniku: 41. W Aglomeracji Lubelskiej na stanowisku przy ul. Śliwińskiego liczba takich dni wynosiła: 40 (wykres 15, tabela 8). Z powodu przekroczenia dopuszczalnej liczby dni o stężeniach dobowych powyżej 50 µg/m³ obie strefy zostały zaliczone do klasy C.

Przekroczenia dopuszczalnych stężeń dobowych występowały w sezonie chłodnym, nie występowały w okresie od maja do września. Istotną przyczyną przekroczeń stężeń dobowych według autorów raportu była emisja pyłu ze spalania paliw na cele grzewcze oraz emisja z transportu, przy występujących niekorzystnych warunkach meteorologicznych (niska temperatura, mała prędkość wiatru).

W okresie sprawozdawczym na terenie Miasta Dęblin głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca z działalności przemysłowej (emisja punktowa), z sektora bytowego (emisja powierzchniowa) oraz komunikacji (emisja liniowa).

Emisja punktowa to emisja zorganizowana pochodząca z procesów spalania paliw energetycznych (elektrownie, elektrociepłownie, ciepłownie) i technologicznych (zakłady przemysłowe).

W Dęblinie głównym producentem ciepła jest kotłownia wysokoprężna, położona przy ul. Składowej. Została wybudowana w latach osiemdziesiątych. Podmiotem prowadzącym jest firma LUBREM Sp. j. K. Dębski, J. Klepacki z siedzibą w Lublinie. W kotłowni w procesie spalania wykorzystywany jest miał węglowy. Pobierana w kotłowni moc wykorzystywana jest na ogrzewanie budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego, obiektów wojskowych, jak również budynków użyteczności publicznej. Z danych udostępnionych przez operatora w/w kotłowni wynika, że w dniach 11-19 kwietnia 2013 roku kotłownia została poddana kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie. W jej wyniku nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm emisji substancji szkodliwych dla środowiska.

Z innych źródeł emisji punktowej na terenie miasta należy zaliczyć kotłownie, zlokalizowane na terenach osiedli Wiślana, Stawy i Podchorążych, ogrzewające budynki mieszkalne wielorodzinne, wykorzystujące jako paliwo gaz.

Z uwagi na fakt, że w większości osiedli Miasta Dęblin dominuje zabudowa jednorodzinna, na tym obszarze występuje emisja powierzchniowa. W miejscach tych jako paliwo w procesie spalania wykorzystywany jest węgiel kamienny jak również gaz ziemny.

Omawiając źródła zanieczyszczeń powietrza na obszarze Dębłina należy również wskazać na znaczne natężenie ruchu środków komunikacji drogowej (emisja liniowa). Ze względu na położenie miasta na skrzyżowaniu tras łączących stolicę kraju z regionem południowym, oraz poprzez most drogowy na rzece Wisła województwo lubelskie z województwem mazowieckim, natężenie ruchu pojazdów samochodowych powoduje emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

2.2. Klimat akustyczny

Hałasem nazywamy każdy dźwięk, który w danych warunkach może być uciążliwy lub zagrażać zdrowiu. Uciążliwość hałasu uzależniona jest od pory występowania (inny jest odbiór dla pory dnia a inny dla pory nocy), przeznaczenia terenu (inny jest odbiór dla obszarów ochrony uzdrowiskowej, a inny dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej) oraz od grup źródeł hałasu. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały uregulowane prawnie poprzez Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112). Zawarte w nim dopuszczalne wartości hałasu przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1: Dopuszczalne poziomy hałasu wynikające z Rozporządzenia Ministra Środowiska.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	Pora dnia (przedział czasu odniesienia równy 16 godz.)	Pora nocy (przedział czasu odniesienia równy 8 godz.)	Pora dnia (przedział czasu odniesienia równy 16 godz.)	Pora nocy (przedział czasu odniesienia równy 8 godz.)
Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	65	56	55	45
Teren zabudowy zagrodowej				
Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe				
Tereny mieszkaniowo - usługowe				

W 2013 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w ramach monitoringu hałasu wykonał badania hałasu komunikacyjnego w 10 punktach pomiarowych. Miasto Dęblin jak również teren powiatu ryckiego nie zostały objęte w/w badaniami.

Omawiając źródła powstawania hałasu w mieście należy wskazać hałas komunikacyjny, a także hałas lotniczy. Zagrożenie środowiska źródłem hałasu komunikacyjnego znacznie się zwiększyło w ciągu ostatnich lat. Spowodowane to jest przede wszystkim wzrostem liczby pojazdów poruszających się po naszych drogach. Na stopień uciążliwości tras komunikacyjnych wpływ mają takie czynniki jak: natężenie ruchu, struktura pojazdów, prędkość ich poruszania się oraz rodzaj i stan techniczny nawierzchni, który często jest niezadowalający. Na terenie Miasta Dęblin znaczne uciążliwości akustyczne mogą być odczuwalne przez mieszkańców posesji położonych w pobliżu głównych tras komunikacyjnych, którymi są drogi: krajowa Nr 48 i wojewódzka Nr 801, a także drogi powiatowe. Hałas przemysłowy nie stanowi uciążliwości dla mieszkańców Dębina.

Kolejnym źródłem powstawania hałasu jest ruch lotniczy, jaki się w rejonie lotniska wojskowego w Dęblinie. Na lotnisku wykonywane są głównie loty szkolne podchorążych Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie. Loty realizowane są zarówno na samolotach z napędem odrzutowym, jak również tłokowym i na śmigłowcach.

W 2014 roku w okresie wiosenno - letnim odnotowano w Dęblinie zwiększoną emisję hałasu, wytwarzanego przez silniki samolotów odrzutowych podczas prób technicznych przez rozpoczęciem lotów. Stan taki był uciążliwy w szczególności dla mieszkańców posesji Osiedli Irena, Żdźary oraz Lotnisko przylegających do terenu lotniska. Przyczyną takiego stanu rzeczy były prace inwestycyjne, realizowane w w/w okresie na terenie lotniska w Dęblinie (budowa nowej infrastruktury lotniskowej). Jednakże sytuacja ta miała charakter tymczasowy i wraz z zakończeniem poszczególnych etapów prac wróciła do normy.

2.3. Stan wód w rzekach.

Zgodnie z raportem o stanie województwa lubelskiego w 2013 roku na obszarze Lubelszczyzny przeprowadzono badania stanu wód w dorzeczach. Stosownie do zapisów ramowej dyrektywy wodnej (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW).

Rok 2013 był pierwszym rokiem drugiej trzylatki cyklu 2010-2015 PGW. Badania prowadzono zgodnie z „Programem państwowego monitoringu środowiska województwa lubelskiego na lata 2013-2015”, którego realizacja stanowiła podstawę oceny stanu wód. Monitoring realizowany był w oparciu o wyznaczone jednolite części wód powierzchniowych (jcw), które należy rozumieć jako oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych, stanowiące podstawową jednostkę gospodarowania wodami. W 2013 r. ustanowiono 50 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) na 45 jcw (28 naturalnych i 17 silnie zmienionych) a badania prowadzono w ramach trzech rodzajów monitoringu:

- diagnostycznego;
- operacyjnego,
- badawczego.

Z danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie wynika, że na rzece Wisła w Dęblinie nie było punktu pomiarowo - kontrolnego, w którym mogły zostać przeprowadzone stosowne pomiary. Najbliższy punkt znajdował się w miejscowości Gołęb. W punkcie tym przeprowadzono monitoring diagnostyczny, ze względu na występowanie jednolite części wód powierzchniowych (jcw) na obszarach chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (obszar NATURA 2000 - PLB 140004 Dolina Środkowej Wisły – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r.). Jednakże zgodnie

z zapisami raportu WIOS-u Lublin, ostatnie badania w tym punkcie zostały przeprowadzone w latach 2011 - 2012.

Stan taki dotyczy również rzek Wieprz i Irenka, gdzie na terenie Dębłina były zlokalizowane punkty pomiarowo - kontrolne (rz. Wieprz - monitoring diagnostyczny, rz. Irenka - monitoring operacyjny).

3. Stan realizacji działań oraz przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dęblin w latach 2013 - 2014.

Cel Nr 1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody.

I. Konserwacja drzew pomnikowych oraz pielęgnacja zieleni miejskiej.

2013 rok

- W ramach opieki nad zielenią Miasto Dęblin zleciło opracowanie oceny stanu zachowania drzewa gatunku dąb szypułkowy „Grot” stanowiącego pomnik przyrody oraz oceny stanu zachowania 14 sztuk drzew różnych gatunków z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków województwa lubelskiego (działka nr ewid. 4080/66 – obręb Nr 1 Dęblin), położonej na terenie osiedla Lotnisko w Dęblinie. Ocenę sporządziła inspektor nadzoru ds. lecznictwa i pielęgnacji drzew – Pani Joanna Flis.

Koszt prac; 1.500,00 zł

- Wykonano prace konserwacyjne i zabiegi pielęgnacyjne drzewa gatunku dąb szypułkowy „Grot”, rosnącego na nieruchomości nr ewid. 4061/26 – obręb Nr 1 Dęblin.

Koszt wykonanych prac pielęgnacyjnych: 5.778,00 zł brutto.

Prace zrealizowała firma Zakład Pielęgnacji i Wycinki Drzew oraz Terenów Zielonych Stanisław Malinowski z siedzibą: 24-123 Janowiec, Oblasy 83.

- Wykonano prace konserwacyjne drzewostanu (cięcia sanitarno – techniczne, pielęgnacja wraz z redukcją koron) 4 drzew gatunku dąb szypułkowy, rosnących na nieruchomościach nr ewid. 4062/5 i 4062/6 – obręb Nr 1 Dęblin, położonych w osiedlu Podchorążych w Dęblinie.

Koszt wykonanych prac: 1.512,00 zł brutto.

Prace zrealizowała firma UNI-KOMPLEKS Jacek Ponceleusz z siedzibą: Żabieniec 38, 08-441 Parysów.

- W celu rekompensaty usuniętej z terenów miejskich zieleni dokonano zakupu 130 sztuk sadzonek krzewów gatunku żywotnik zachodni i żywotnik zachodni kulisty. W większości sadzonki zostały posadzone na terenie Cmentarza Komunalnego w Dęblinie, a część z nich została również posadzona na terenie Szkoły Podstawowej Nr 2 w Dęblinie.

Koszt zakupu sadzonek wyniósł: 1.560,00 zł.

2014 rok

- Wykonano prace konserwacyjne i zabiegi pielęgnacyjne drzewa gatunku dąb szypułkowy „Grot”, rosnącego na nieruchomości nr ewid. 4061/26 – obręb Nr 1 Dęblin w Dęblinie.

Koszt wykonanych prac: 2.160,00 zł brutto.

Prace zrealizowała firma UNI-KOMPLEKS Jacek Ponceleusz z siedzibą: Żabieniec 38, 08-441 Parysów.

II. Działania interwencyjne, podejmowane na rzecz ochrony dziko żyjących zwierząt.

W 2014 roku na terenie Dęblina odnotowano dwie interwencje, polegające na pomocy poszkodowanym dziko żyjącym zwierzętom:

- pomoc w transporcie poszkodowanego w wyniku upadku z wysokości ptaka drapieżnego gatunku myszołów zwyczajny. Po rozpoznaniu obrażeń przez lekarza weterynarii, ze względu na odniesione obrażenia ptak ten został przetransportowany do Katedry i Kliniki Chirurgii Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Akademii Rolniczej w Lublinie celem dalszej diagnozy oraz leczenia.

Koszty wstępnej pomocy lekarza weterynarii oraz transportu do kliniki poniosło Miasto Dęblin. Transport ptaka do kliniki został przeprowadzony przez Fundację Straż Ochrony Zwierząt z siedzibą w Jedlni Letnisko, woj. mazowieckie.

- pomoc w transporcie poszkodowanego w wyniku upadku z wysokości ptaka gatunku bocian biały. Po rozpoznaniu obrażeń przez lekarza weterynarii, ze względu na odniesione obrażenia ptak ten został przetransportowany do Katedry i Kliniki Chirurgii Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Akademii Rolniczej w Lublinie celem dalszej diagnozy oraz leczenia.

Koszty wstępnej pomocy lekarza weterynarii oraz transportu do kliniki poniosło Miasto Dęblin. Transport ptaka do kliniki został przeprowadzony przez Fundację Straż Ochrony Zwierząt z siedzibą w Jedlni Letnisko, woj. mazowieckie.

Cel Nr 2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii.

I. Prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie poprzez stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych oraz wykonywanie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych.

Termomodernizacja to wprowadzanie zmian mających na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię lub ograniczenie utraty ciepła poprzez usprawnienie instalacji ogrzewania budynku i wody oraz poprzez ocieplenie budynku. Oprócz korzyści ekonomicznych z przedsięwzięć termomodernizacyjnych należy wymienić:

- korzyści ekologiczne - zmniejszenie emisji dwutlenku węgla, uniknięcie kosztów zewnętrznych spowodowanych zmianami klimatu;
- korzyści zdrowotne - zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego (ciepło, zmniejszenie wilgotności, pleśni), większy komfort użytkowania budynku.

Z informacji uzyskanych od administratorów wspólnot mieszkaniowych na terenie Dęblina wynika, iż w latach 2013 – 2014 wspólnoty zrealizowały następujące inwestycje, mające na celu ograniczenie emisji dwutlenku węgla:

- Wspólnota Mieszkaniowa ul. Rogowskiego 6 w Dęblinie.
Zrealizowano ocieplenie ścian, ocieplenie strychu i remont dachu oraz kominów;
- Wspólnota Mieszkaniowa ul. Rogowskiego 10 w Dęblinie.
Zrealizowano ocieplenie ścian, ocieplenie strychu i remont dachu oraz kominów;
- Dęblin ul. Urbanowicza 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17.
Budowa węzłów centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej z przyłączami;
- Dęblin ul. Kowalskiego 2, 4, 6, 8, 10.
Budowa węzłów centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej z przyłączami.
- Dęblin Os. Wiślana 23.
Wymiana instalacji centralnego ogrzewania.
- Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Nr 71A przy ul. Wiślanej w Dęblinie.
Docieplenie budynku oraz wykonanie instalacji gazowej.
- Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Nr 71C przy ul. Wiślanej w Dęblinie.
Docieplenie budynku oraz wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej.
- Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Nr 71D przy ul. Wiślanej w Dęblinie.
Docieplenie budynku oraz wykonanie instalacji gazowej.

II. Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Dęblin.

Mając na uwadze trendy zmierzające do redukcji emisji gazów cieplarnianych, a przede wszystkim w trosce o środowisko naturalne w 2014 roku Miasto Dęblin przystąpiło do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN). Plan gospodarki niskoemisyjnej będzie dokumentem strategicznym, obejmującym swoim zakresem obszar terytorialny miasta Dęblin. Zadaniem Planu będzie natomiast uporządkowanie i organizacja działań podejmowanych przez miasto sprzyjających realizacji w/w celom, dokonanie oceny stanu sytuacji w Dęblinie w zakresie emisji gazów cieplarnianych wraz ze wskazaniem tendencji rozwojowych oraz dobór działań, które mogą zostać podjęte w przyszłości – wraz ze wskazaniem ich źródeł finansowania.

III. Ochrona przed powodzią i suszą (utrzymanie i modernizacja wałów przeciwpowodziowych oraz systemów melioracyjnych).

W latach 2013 - 2014 na terenie Dęblina różne instytucje realizowały szereg inwestycji mających na celu utrzymanie i modernizację wałów przeciwpowodziowych oraz systemów melioracyjnych. Do najważniejszych należy wymienić:

- modernizację wału przeciwpowodziowego na rzece Wisła na odcinku 4,1 km (od mostu drogowego do miejscowości Stężyca). W ramach tej inwestycji wykonano wzmocnienie wału, przesłonę przeciwfiltracyjną, nawierzchnię z kostki brukowej na koronie wału, drogę serwisową u podnóża wału, drogę dojazdową do wału od ul. Stężyckiej, mobilny system zabezpieczenia budynków Miejskiego Domu Kultury w Dęblinie oraz nawierzchnię asfaltową na drodze dojazdowej do MDK.

Koszt wykonanych prac na obszarze Dębłina: 2.506.248,00 zł
Inwestorem był Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie.

- prace konserwacyjne rzeki Irenki oraz urządzeń wodnych, znajdujących się w gestii Skarbu Państwa realizowane przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie.
- wykonanie prac konserwacyjnych rowu melioracyjnego R-1, zlokalizowanego na działkach nr ewid. 1221, 1356, 1444/1 i 1444/2 - obręb Nr 2 Masów w Dęblinie o łącznej długości 964 m.

Koszt wykonanych prac: 82.269,71 zł.

Prace na zlecenie Miasta Dęblin wykonał Zakład Budownictwa Wodnego Michał Podgórski z siedzibą: 26-630 Jedlnia Letnisko, ul. Płużańskiego 21.

- wykonanie prac konserwacyjnych rowu melioracyjnego R-2, zlokalizowanego na działkach nr ewid. 1228, 1235, 1236/1, 1236/2, 1238, 1445/1 i 1445/2 - obręb Nr 2 Masów w Dęblinie (rów odprowadzający do rzeki Wieprz wody opadowe z terenu lotniska w Dęblinie). Inwestorem tych prac był Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Lublinie.

Cel Nr 3. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

I. Uporządkowanie gospodarki ściekowej i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.

W okresie sprawozdawczym Miasto Dęblin zrealizowało przedsięwzięcia wodno - kanalizacyjne w ramach projektu pn.: "Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę na terenie aglomeracji Dęblin". W wyniku realizacji projektu wybudowano:

- magistralę wodociągową i sieć wodociągową, doprowadzającą wodę z ujęcia wody "Jagiellońska" do osiedla Lotnisko w Dęblinie. W ramach tego projektu wybudowano 4 355 m magistrali wodociągowej oraz 182 m sieci wodociągowej. Łącznie wymieniono 1 442 m rurociągów, w tym 763 m rurociągów azbestocementowych (zadanie zakończone w 2013 roku).
- kanalizację sanitarną podciśnieniową w osiedlu Jagiellońskie oraz w ulicach: Wiatraczna, Przechodnia, Jagiellońska, Ogrodowa, Asnyka (odc. od ul. Ogrodowej w kierunku ul. Stawskiej), Leśki, Krótka, Staromiejska). Długość wybudowanej sieci: 14 174 m. (zadanie zakończone w lipcu 2014 roku).
- kanalizację sanitarną w ulicach: 1-go Maja (odc. od ul. Grunwaldzkiej do ul. Lipowej), Stawska (odc. od ul. 1-go Maja do ul. Jagiellońskiej), Sochackiego, Lipowa (odcinek od ul. Tysiąclecia w kierunku ul. Jagiellońskiej), Asnyka (odcinek od ul. Grunwaldzkiej do ul. Ogrodowej), Nadrzeczna. Długość wybudowanej sieci: 5 607 m. (zadanie zakończone w lipcu 2014 roku).

- kanalizację sanitarną w osiedlu Stawy (zadanie zrealizowano do końca 2014 roku).
Długość wybudowanej sieci: 3 350 m.
- magistralę wodociągową do osiedla Stawy (zadanie zrealizowano do końca 2014 roku).
Długość wybudowanej sieci: 4 300 m.

Wykonawca prac budowlanych: konsorcjum firm AMAR z Lublina i AS-PRO z Marysina.
Wartość całego projektu: 16.426.904,00 zł w tym dofinansowania unijnego 9.197.782,00 zł w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

- w 2014 roku wykonano sieć wodociągową w ul. Staromiejskiej (152 m) i sieć kanalizacyjną w ul. Pułaskiego (131 m).
Koszt realizacji robót budowlanych wyniósł 72.570,00 zł.
Wykonawcą była firma AMAR z Lublina.

II. Usuwanie i utylizacja odpadów azbestowych.

Korzystając z doświadczeń lat ubiegłych, kontynuowano realizację prac polegających na usuwaniu odpadów zawierających azbest z terenu Miasta Dęblin. Obowiązek stopniowego usunięcia azbestu wynika z przyjętego Uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. "Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032". Program ten utrzymuje cele i aktualizuje zadania "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski" z 14 maja 2002 r.

Główne cele "Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032" to:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Mając powyższe na względzie, w latach 2013 - 2014 z obszaru Miasta Dęblin usunięto następujące ilości odpadów zawierających azbest, pochodzących z pokryć dachowych budynków:

2013 rok

W roku tym usunięto i poddano unieszkodliwieniu łącznie 58,59 Mg odpadów niebezpiecznych zawierających azbest z 29 nieruchomości (w tym z budynku Miejskiego Przedszkola Nr 3 w Dęblinie, położonego przy ul. Michalinowskiej 1a).

Prace wykonała firma Euro-Gaz Sp. j. z siedzibą: 26-052 Nowiny, Zgórsko ul. Leśna 48.
Koszt wykonanych prac wyniósł łącznie: 30.344,56 zł, z czego dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na usuwanie azbestu – 14.940,44 zł.

2014 rok

W wyniku realizacji prac polegających na usuwaniu azbestu w 2014 roku usunięto łącznie 51,55 Mg odpadów zawierających azbest z 32 nieruchomości (w tym również z budynku Miejskiego Przedszkola Nr 3 w Dęblinie, położonego przy ul. 15 Pułku Piechoty "Wilków").

Prace wykonała firma Euro-Gaz Sp. j. z siedzibą: 26-052 Nowiny, Zgórsko ul. Leśna 48. Koszt wykonanych prac wyniósł łącznie: 22.102,63 zł, z czego dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na usuwanie azbestu – 8.283,58 zł.

Omawiając zagadnienia związane z usuwaniem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy wspomnieć o przystąpieniu Miasta Dęblin do projektu pn.: „Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie Województwa Lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania”, w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy.

Priorytet 2. Środowisko i Infrastruktura Obszar tematyczny: Odbudowa, remont przebudowa i rozbudowa podstawowej infrastruktury.

Realizacja projektu, którego głównym celem jest „Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego województwa lubelskiego poprzez wdrożenie pilotażowego systemu gospodarowania odpadami azbestowymi wzmocnionego sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania” - obejmuje głównie działania związane z demontażem, transportem oraz unieszkodliwieniem odpadów azbestowych oraz działaniami informacyjno-promocyjnymi.

Źródła finansowania projektu:

85 % - Szwajcarsko - Polski Program Współpracy

15 % - Budżet województwa

W ramach przeprowadzonego w okresie jesiennym 2013 roku naboru wniosków właścicieli posesji zainteresowanych legalnym pozbyciem się odpadów zawierających azbest w 2014 roku, do Urzędu Miasta Dęblin wpłynęło łącznie 10 wniosków na łączną masę ok. 18,00 Mg odpadów niebezpiecznych zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia.

Projekt ten realizowany będzie do 30 czerwca 2016 roku.

III. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu na zdrowie człowieka i środowisko

Modernizacja i budowa dróg na terenie miasta

W latach 2013 – 2014 przeprowadzono szereg działań inwestycyjnych, mających na celu poprawę stanu dróg na terenie Miasta Dęblin.

Zmodernizowano następujące drogi:

- wykonano nową nawierzchnię odcinka ul. Kościuszki w Dęblinie na długości 502 m (współpraca Miasta Dęblin z Powiatem Ryckim);
- modernizacja ul. Ogrodowej, ul. Krótkiej, ul. Leśki;
- przebudowa i budowa ulic w os. Lipowa w Dęblinie (ul. Słowackiego i Norwida oraz odcinki ul. Polnej, Hładuniaka i Pułaskiego). Projekt ten w 50% dofinansowany z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

- wykonano nową nawierzchnię wraz ze zjazdami na posesje ul. Okrzei (od ul. Stężyckiej do wału przeciwpowodziowego na Wiśle). Na mocy stosownego porozumienia budowa tego odcinka drogi została sfinansowana przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie, w ramach modernizacji wałów przeciwpowodziowych.

Cel Nr 4: Doskonalenie systemu zarządzania ochroną środowiska.

I. Prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, dotyczącej wszystkich elementów środowiska oraz promocja przyjaznych środowisku postaw konsumenckich.

Edukacja ekologiczna realizowana jest poprzez następujące działania:

- 1) „Akcja Sprzątanie Świata” organizowana corocznie w miesiącu wrześniu. Celem akcji jest wzrost świadomości dzieci i młodzieży dotyczący ochrony środowiska, porządku i czystości oraz segregacji odpadów. Udział w akcji brali uczniowie szkół, których organem prowadzącym jest zarówno Burmistrz Miasta Dęblin, jak również Starosta Rycki. Miasto Dęblin finansuje zakup worków na odpady dla szkół oraz ponosi koszty wywozu zebranych w tej akcji odpadów.
- 2) Realizacja konkursów ekologicznych przez uczniów dęblińskich szkół (konkursy na szczeblu szkolnym, międzyszkolnym i ogólnopolskim). Celem działania jest wzrost świadomości dzieci, młodzieży dotyczący ochrony środowiska oraz gospodarowania odpadami, w tym prawidłowej segregacji odpadów.

W szkołach organizowane są konkursy skierowane do uczniów, w tym m.in.:

- konkurs na najładniejszy karmnik,
  - zbiórka makulatury i innych odpadów,
  - zbiórka zużytych baterii "O Lubelskie dbamy! Baterie zbieramy!" (Zespół Szkół Nr 3 w Dęblinie),
  - odpady i właściwe nimi gospodarowanie,
  - powiatowy konkurs wiedzy ekologicznej,
  - "Ptaki obszarów leśnych",
  - "Nie czyń drzewom co Tobie niemiłe",
  - „Zdrowie to nasz skarb”,
  - „Ekologia w naszym mieście” i inne.
- 3) Alert ekologiczno - zdrowotny, obejmująca swym zasięgiem Powiat Rycki. Głównym celem tej akcji jest promowanie zdrowego stylu życia oraz poznawanie i uświadamianie głównych zagrożeń środowiska naturalnego. W akcji tej uczestniczą zarówno szkoły podstawowe, jak również gimnazjalne, ponadgimnazjalne i ośrodki szkolno - wychowawcze.
Zakres tematyczny i zadania alertu obejmują:
    - działalność na rzecz ochrony przyrody i kształtowania środowiska naturalnego,
    - działalność na rzecz ochrony zasobów wodnych (popularyzowanie metod oszczędzania wody, przeciwdziałanie zjawisku suszy),
    - racjonalne korzystanie z surowców, propagowanie korzystania z opakowań ekologicznych,
    - działania na rzecz zachowania i doskonalenia potencjału zdrowia jednostki.

Akcja ta jest organizowana przy współdziałaniu Starostwa Powiatowego w Rykach, Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Rykach, Urzędów Miast i Gmin Powiatu Ryckiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie oraz innych podmiotów i instytucji.

- 4) Dębliński Dzień Wróbla organizowany z okazji Międzynarodowego Dnia Wróbla oraz Światowego Dnia Ziemi przez Oddział Dęblińskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego im. Augusta Sochackiego wraz z Miejskim Domem Kultury oraz Miejską Biblioteką Publiczną w Dęblinie.

4. Podsumowanie.

"Program Ochrony Środowiska dla Miasta Dęblin na lata 2010 - 2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014 – 2017" przyjęty uchwałą Nr LXXI/443/2010 Rady Miasta Dęblin z dnia 10 listopada 2010 r. jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej w mieście.

Głównym założeniem, na wszystkich szczeblach - od krajowego do gminnego, jest przede wszystkim, poprawa stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzanie środowiskiem, zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją oraz stworzenie warunków do wdrażania wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Zadania zawarte w harmonogramie są sukcesywnie realizowane w ramach różnych przedsięwzięć podejmowanych zarówno przez Urząd Miasta Dęblin, jak również różne instytucje oraz podmioty.

Należy zaznaczyć, że realizacja szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych była możliwa dzięki znacznym nakładom finansowym, pochodzącym z budżetu miasta, jak również ze źródeł zewnętrznych, takich jak fundusze Unii Europejskiej czy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Lublinie.

Omawiając realizację działań z zakresu ochrony środowiska w latach 2013 - 2014 trzeba zauważyć, że władze miasta w tym okresie kładły duży nacisk na rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej oraz infrastruktury drogowej. Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka przeznaczala również środki na zadania bieżące, takie jak utrzymanie czystości i porządku, utrzymanie zieleni itp.

Biorąc pod uwagę skalę podjętych działań oraz ograniczone możliwości finansowe budżetu miasta, należy pozytywnie ocenić realizację "Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dęblin". Ocenę tę potwierdza przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie Miasta Dęblin. Wskazuje ona na powiększanie się długości podstawowych sieci infrastrukturalnych, takich jak sieć wodociągowa i kanalizacyjna oraz zwiększa się liczba mieszkańców mająca dostęp i korzystająca z infrastruktury mającej zapewnić poprawę jakości środowiska na terenie miasta.

Starając się rzetelnie przedstawić obraz realizacji poszczególnych działań należy zaznaczyć, że części wskaźników nie można jednak ocenić ze względu na brak pełnych danych w każdym roku obejmującym okres sprawozdawczy. Nie jest to jednak związane z niewystarczającą ewidencją prowadzoną przez Urząd Miasta, a z brakiem danych udostępnianych przez jednostki odpowiedzialne, np. za prowadzenie monitoringu środowiska przyrodniczego, czy innych analiz środowiskowych (przede wszystkim WIOŚ i GUS).